

سرطان دهان چیست؟

سرطان دهان به انگلیسی (Oral cancer) سرطانی است که در محوطه دهان، زبان، کف دهان، کام سخت و **لثه** تشکیل می‌گردد.

سرطان دهان رشد یافته‌های بدخیم در دهان یا زبان است. این نوع سرطان نادر ولی در عین حال خطرناک است. سرطان دهان ممکن است لب‌ها، کام، زبان، غشاهای درونی لب یا گونه، یا ناحیه لوزه‌ها را درگیر سازد. این سرطان در بزرگسالان بالای ۴۰ سال شایع‌تر است، ولی شیوع آن در بین جوانانی که از تنباکوی جویدنی استفاده می‌کنند در حال افزایش است.

عوامل افزایش‌دهنده خطر آن مصرف تنباکو به هر شکل (از جمله نوع جویدنی)، سابقه خانوادگی سرطان دهان، سابقه قبلی سرطان دهان، سوءمصرف الکل تماس با آفتاب (در مورد سرطان‌های لب تحتانی) است.

جهت تهیه بیمه دندانپزشکی با مشاورین مهر از کارت همراه شوید

بیماری زایی

تقریباً همیشه منشأ سرطان دهان رشد سلول‌های بدخیم از اپیتلیوم سنگفرشی مطابق پوشاننده دهان یا زبان می‌باشد. این سرطان بیشتر در بزرگسالان و اغلب در زبان و کف دهان دیده می‌شود. علائم این بیماری اغلب یک برآمدگی رنگ پریده در دهان (پلاک) یا زخم می‌باشد که امکان بزرگ شدن و خونریزی این برآمدگی وجود دارد. این بیماری در اثر مصرف تنباکو، جویدن تنباکو، نور خورشید و **الکل** و... حاصل می‌شود. معمولاً سرطان دهان از طریق دستگاه لنفاوی منتشر می‌شود.

اگر این سرطان خوش‌خیم باشد با عمل جراحی آنرا را برمی‌دارند (مانند برداشتن فک فوقانی، برداشتن فک تحتانی یا زبان) در غیر این صورت بیمار بایستی از داروهای ضد سرطان استفاده نماید.

تشخیص سرطان

تشخیص خوش‌خیم یا بدخیم بودن زخم‌ها و تومورهای دهانی عموماً در آزمایشگاه‌های پزشکی توسط پاتولوژیست انجام می‌گیرد. آشکارسازی و تشخیص سلول‌های خوش‌خیم، پیش سرطانی و سرطانی بدخیم در بافت‌های دهانی با برش نواحی مشکوک از بافت جدا شده و بررسی تصویر ظاهری آنها به عنوان یک روش استاندارد انجام می‌پذیرد. برای تشخیص پزشکی، مطالعات هیستوپاتولوژی نمونه‌های بیوپسی شده ضروری هستند. برای تشخیص صحیح روش درمانی، روش بیوپسی یک فرایند تعریف شده و استاندارد برای بررسی میکروسکوپی بافت محسوب می‌شود. تقریباً ده درصد از موارد مشکوک بیوپسی شده سرطانی بوده‌اند و بقیه رنج و اضطراب ناشی از فرایند نمونه‌گیری را تحمل می‌کنند.

هم‌اکنون محققان علوم پایه و پزشکی به دنبال روش‌های تشخیصی سریع تری برای تشخیص هستند. روش‌های نوری مبتنی بر لیزر و مشخصه‌یابی نوری بافت می‌تواند در تشخیص و درمان سرطان ما را به نتایج بهتری برساند. وقتی یک تومور در بافتی شکل می‌گیرد دچار تغییرات ظاهری و بیوشیمیایی می‌شود که می‌تواند منجر به تغییرات در مشخصات نوری بافت گردد. ویژگی‌های نوری غیرخطی بافت خوش‌خیم و بدخیم دهانی نیز می‌تواند به تشخیص دقیق‌تر سرطان دهان کمک نماید و در آینده منجر به ساخت وسیله تشخیصی مبتنی بر تفاوت رفتار نوری غیرخطی بافت خوش‌خیم و بدخیم گردد.

بعد از ۴۰ سالگی خطر ابتلا به سرطان دهان افزایش می‌یابد و میانگین سن ابتلا به این بیماری ۶۰ سالگی است.

مهم‌ترین نکته ، تشخیص زودهنگام است:

آزمایش‌های خون، نمونه برداری و رادیوگرافی به تشخیص زودهنگام این سرطان کمک می‌کند.

۱۴ درصد از تشخیص‌ها زمانی است که سرطان در مرحله پایانی است.

۴۶ درصد از تشخیص‌ها در مرحله ناحیه‌ای است.

۷ درصد وضعیت سرطان مشخص نیست.

۳۳ درصد از تشخیص‌ها، در مرحله موضعی است.

ولسکوپ بهترین وسیله برای تشخیص زودهنگام سرطان دهان است.

در این وسیله، از نور برای تشخیص طبیعی یا غیرطبیعی بودن بافت استفاده می‌کند.

انجام آن تنها یک تا دو دقیقه طول می‌کشد.

تعداد زیادی از دندانپزشکان از آن استفاده می‌کنند.

بررسی این سرطان در بین زنان و مردان

این سرطان، هشتمین سرطان شایع در مردان و پانزدهمین سرطان شایع در میان زنان است. بالا بودن شیوع آن در مردان، احتمالاً به دلیل مصرف بیشتر سیگار در آنهاست.

طبق نظر کارشناسان، بیش از ۹۰ درصد مبتلایان به سرطان‌های ناحیه دهان (دهان، زبان، بخش‌هایی از بینی، گلو، لب و حنجره) کسانی هستند که از تنباکو استفاده می‌کنند.

علائم این سرطان شامل یک برآمدگی رنگ پریده و با حاشیه سخت است، این ضایعه بزرگ می‌شود و زخم آن به آسانی خون ریزی می‌کند. در مواردی افراد دچار اشکال در تکلم و بلع می‌شوند.

این سرطان با سیگار رابطه مستقیم دارد

آمار دقیقی درباره افزایش شیوع سرطان دهان در کشور وجود ندارد، اما طی تحقیقی که انجام شده بود ساکنان گنبدکاووس و گرگان بیشترین میزان ابتلا را داشتند، زیرا از موادی مانند ناس استفاده می‌کنند که به شدت سرطان‌زا است.

سرطان دهان، بخش‌های مختلف از جمله لب، کف دهان، مخاط دهان، سقف دهان و قاعده زبان را می‌تواند درگیر کند و بر همین اساس به انواع مختلف تقسیم می‌شود، به عنوان مثال سرطان لب بیشتر در افرادی دیده می‌شود که پیپ استفاده می‌کنند.

استفاده از نیکوتین، قلیان و توتون‌هایی که مواد آروماتیک دارند، محرک‌های خطرناکی هستند.

اما نکته امیدوار کننده درباره این نوع از سرطان این است که اگر به موقع و در مراحل اولیه تشخیص داده شود بیمار می‌تواند عمر طبیعی داشته باشد. اما در صورتی که سرطان متاستاز داده باشد (یعنی در بدن پخش شده باشد)، ممکن است در دسرساز شده و بیمار را از درمان ناامید کند.

افراد باید توجه داشته باشند که در صورت وجود ضایعات سفیدرنگ در دهان و وجود پلاک‌های سفید و قرمز (لوکوپلاکی) که در نهایت منجر به آفت دهان می‌شود، به پزشک مراجعه کرده و نسبت به تشخیص به موقع اقدام کنند.

علل سرطان دهان

-وجود سابقه خانوادگی ابتلا به سرطان دهان

-استعمال هر نوع دخانیات : جویدن تنباکو خطر ابتلا را ۵۰ برابر می‌کند. کشیدن سیگار خطر ابتلا را شش برابر می‌کند.

-مصرف مشروبات الکلی : مصرف نوشیدنی‌های الکلی، خطر ابتلا را شش برابر می‌کند.

-قرار گرفتن بیش از حد در معرض نور خورشید.

-بیماری‌هایی مانند «لوکوپلاکی» نوعی لکه قرمز یا زخم دهان که روی دهان تاثیر می‌گذارد و احتمال خطر بروز سرطان دهان را افزایش می‌دهد.

علائم سرطان دهان

-گوش درد طولانی‌مدت

-لثه‌های قرمز یا سفید

-وجود زخم طولانی‌مدت در دهان

-خونریزی بدون علت در دهان

-از دست دادن دندان‌ها

-وجود برجستگی در ناحیه گردن

-بی‌حسی در ناحیه لب یا چانه

-وجود درد هنگام بلع غذا

-احساس مداوم مزه ترشی در دهان که حتی پس از مصرف دارو برطرف نمی‌شود.

-ورم، لکه‌های زبر و برآمدگی روی لب‌ها، زبان و یا گردن

-شل شدن دندان‌ها

-درد مداوم و احساس ناراحتی در دهان

-زخم پشت گلو و سختی در بلعیدن غذا

-مشکل حرکت فک

-از آن جا که نمی‌توانید غذا را قورت دهید، دچار کاهش وزن می‌شوید.

-گرفتگی یا تغییر صدا

-بوی نامطبوع دهان

اگر چه این علائم همیشه مربوط به سرطان دهان نیستند، اما در صورت مشاهده این علائم به دندانپزشک مراجعه کنید.

علائم شایع

یک برآمدگی رنگ پریده و معمولاً بدون درد با حاشیه سخت که در جای دهان یا زبان ممکن است ظاهر گردد. خصوصیات این ضایعه عبارتند از: این ضایعه بزرگ شده، زخمی می‌شود و به آسانی خونریزی می‌کند. وجود این ضایعه ممکن است

مانع جا افتادن مناسب دندان‌های مصنوعی گردد. این ضایعه ممکن است باعث سفت شدن زبان و اشکال در کنترل آن گردد و از این طریق، تکلم و بلع را دچار اختلال سازد.

جهت مشاهده تعرفه دندانپزشکی سال کلیک کنید.

پیشگیری از این سرطان

مواد غذایی مناسب برای پیشگیری از سرطان دهان شامل مرکبات و میوه و سبزی‌های سرشار از ویتامین C است.

چنانکه نتایج تحقیقات مرکز سلامت جامعه دانشگاه هاروارد روی ۴۲ هزار مرد نشان داد، وجود مقدار کافی ویتامین C، احتمال ابتلای مردان به ضایعات پیش سرطانی دهان را ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش می‌دهد.

جهت استفاده از خدمات دندانپزشکی ارزان با مشاورین مهراز کارت همراه شوید

